

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XLIV. Sæpè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

tur, quòd appellationi Regis deferenda non fuerit, præsertim cùm in commissione facta Legato clausula adiecta sit, appellatione remota; quod verò attinet ad suspicionem, quæ obiciebatur, non existimat Papa Legatum meritò suspectum fuisse, sed etsi ponamus fuisse, tamen non debuit ab executione cessare propter interpositam appellationem, cùm non proprio motu, sed ex Pontificis mandato processerit.

Casus huius Capituli intelligetur plenius ex *c. 2. de postulatione Pralatorum & c. nonis de off. leg.*

S Y M M A R I V M.

1. *Edere legem & edictum, est authoris; promulgare, potest esse simplex ministerium.*
2. *Ab executore mero non potest appellari, nisi modum mandati vel commissionis sua excedat.*
3. *Potest ab executore appellari, si mixtus sit, vel asserat se esse executorem, & mandatum in scriptis sufficienter & indubitatè non exhibeat.*
4. *Merus executor recusari non potest tanquam suspectus.*

1 **N**OT. I. Aliud est edere & aliud promulgare legem vel edictum: nam edere est authoris; promulgare simplex ministerium continere potest:

2 Not. II. Ab executore mero appellari non potest, nisi modum mandati ac commissionis suæ excedat, *l. Ab executione s. C. Quorum appellationes non recipiuntur.* Et dixi in *c. Quod ad. 15. de sent. & re jud.*

Ratio est, quia merus executor non habet cognitionem, sed meram sententiæ iam latæ executionem, vel itaque à lata sententiâ appellari potest, tunc appellatio non tendet aduersus executorem, sed aduersus iudicem mandantem, vel appellari non potest, tunc executio, cùm sit effectus sententiæ, impediri non debet, quòd si verò executor limites commissionis excedat, tum extrajudicialiter grauat, ideòque ab eo appellari potest; Etenim qui excedit, aliud quid facere videtur, quàm ei commissum sit.

Addendum quoque, si is, qui executorem se asserit, mandatum in scriptis sufficienter & indubitatè non exhibeat, appellari ab eo posse, sicuti habetur in nouis Rotæ Romanæ decisionibus. *tit. de appell. decis. 45. alias. 346.*

Loquimur autem de mero executore: nam alia ratio est de mixto, vt si summus Pontifex mandet alicui beneficium conferri, per rescriptum in forma dignum, & super eo executorem det; Iste exceptiones, si quæ à contradictore opponuntur, recipere debet, ideòque ab eo appellari potest, cùm cognitionem aliquam habeat, sicuti ex communi docet Garcias de beneficiis *p. 6. c. 2. n. 111.*

Not. III. Merus executor recusari non potest tanquam suspectus. Ratio est: quia nihil agit ex se seu motu proprio, sed omnia ex mandato committentis, & idèd non ipse facere censetur, quæ facit, sed potius qui mandauit *c. Cùm aliquibus. 4. de rescriptis in 6. iuncta gl. verb. autoritate.* Veruntamen si non omnino certum ac limitatum mandatum habeat executor, sed quædam ex eius arbitrio dependeat, si v. g. testes audire debeat ac referre, tali casu grauari potest, ideòque recusationi locus est, sicuti *Abb. hic monet. n. 7.* vbi rectè etiam ait: quòd executor in beneficialibus recusari potest, quia is debet possessore beneficii citare, eiusque exceptionem & oppositiones recipere, & idèd grauari potest, consequenter locus est recusationi, sicuti & appellationi, vt supradictum.

CAPITVLVM XLIV.

Sapè.

P A R A P H R A S I S.

Accidit non rarò, vt, qui à iudicis sententiâ appellauit, nec per se, nec per Procuratorem idoneum appellationem prosecutus sit, vel ob malitiam Procuratoris mandatum procuratorium occultantis, lites indecisæ manserint: cùm tamen facile terminari potuissent; quia, si juris quæ-

XXXI
or.

quæstio mota sit, eius probationes necessariz nõ sunt, sin facti quæstio agitata, probationes in præsentia partiũ plerumq; facile afferuntur. Et si verò sub Alex. III. (c. *Reprehensibilis*. 26. b. t.) decretũ fuerit, vt, si aliquis in causa quacunq; appellauit, & appellationem profecutus non sit, aduersario; si is aduenerit, expensas soluat; quia tamen controuersiaz nihilominus prorogantur, Innoc. III. hic decernit, vt, si appellatio, vel à Iudice à quò, recepta sit, vel approbata à partibus, terminus appellanti præfixus vires peremptorii obtineat, ita vt ex eo tempore perinde procedatur contra absentem; ac si peremptoriè citatus ad iudicium non venisset, sin verò contingat, vt appellatio per malitiam non recepta, vel non approbata sit, constet tamen legitimè interpositam fuisse, nihilominus ea vigorem suum obtineat. Interim verò salua manere debet constitutio ab eodem Alexandro edita (c. *Cum sit*. 5. b. t.) vt appellante appellationem suam intra terminum definitum non prolequente, sententia, quæ per appellationem suspensa erat, rata tum sit. Porro in priore casu, si post terminum elapsum appellans adueniat, iustumque impedimentum seu causam absentiaz ostendat, vires peremptorii euitare potest. Denique si quis terminum vel à partibus, vel à Iudice definitum præueniens rescriptum super ea causa ad Iudicem delegatum impetrauerit tacita veritate, seu termini designati mentionem nullam faciens, impetratis literis carere debet, & pœnam contumaciæ sustinere, & hæc, quæ dicta sunt, in litibus seu iudiciis exercendis obseruari debent.

S V M M A R I V M.

1. Procurator destinatus ad iudicium, mandatum procuratorium occultare non debet. Cogi potest, vt illud, & literas de rato exhibeat.
2. Si appellatio recipitur, causa ad curiam deuoluta censetur, ita vt appellans eò causam suam deferre debeat.

3. Positiones & allegationes juris non sunt necessario probandæ, neque ad eas aduersarius respondere cogitur.

4. Terminò appellationis finito, & altera parte tantum adueniente, contra absentem tanquam contumacem procedi potest absque alia citatione.

5. Notoriè contumax audiri amplius non debet; secus est si contumaciam excusare velit.

Not. I. Procurator destinatus ad Iudicium non debet mandatum Procuratorum occultare, quare cogi potest, vt mandatum & literas de rato exhibeat *arg. l. Si Procuratorem. 65. ff. de Procur.*

Not. II. Si Iudex appellationi detulit vel aduersarius eam approbavit, causa ad Curiam deuoluta censetur, quare appellans per se, vel Procuratorem, totam causam ad Curiam deferre debet. c. *Interposita. 70. §. eid. b. t.*

Not. III. Positiones & allegationes Iuris non sunt necessario probandæ, sed neque ad eas aduersarius respondere cogitur, cum earum veritas aut falsitas Iudici, præsertim supremo, qui iura omnia in scrinio pectoris gerere censetur. c. 1. *de constit. in 6.* nota esse supponatur. Vti notauit *gl. in c. ult. verb. causa de confess. in 6.* Nihilominus si petatur dilatio ad iuris allegationes faciendas, eadanda est, vt sumitur ex *authent. iubemus. C. de iudiciis*, & videri potest *Alex. hic. n. 18.*

Not. IV. Si terminus prolequendæ appellationis finitus sit, tum altera parte adueniente Iudex contra absentem tanquam contumacem absque alia citatione procedere potest, perinde ac si peremptoria citatio elapsa esset, & debet id intelligi non tantum de appellante sed etiam de appellato, si venire intermittat, secundum *gl. receptam. hic. verb. absentem.*

Not. V. Tamen si contumax audiri amplius non debeat, si contumacia nota sit, tamen audiri debet, si contumaciam excusare velit, seu ostendere, se contumacem non fuisse, iusto non veniendi allegato & probato impedimento, idque verum, est, siue loquamur de contumacia, quæ per Iudicem indu-

inducta est, siue quæ per legem, ita *text. hic. verb. quidquid.*

CAPITVLVM XLV.

Constitutus.

PARAPHRASIS.

Vacante Decanatu Ecclesiæ Claremontanæ, Canonici in Episcopum compromiserunt, qui Archi-Diaconū pluribus sibi consentientibus Decanum constituit, tametsi aliqui Canonici contradicerent, ne quisquam eligeretur, nisi omnes assentirentur, cum autem illac transiret Cardinalis à Latere, causam hanc quibusdam delegauit, non ut appellationi interpositæ derogaret, sed ut causam instructam ad Pontificem mitteret. Insuper mandauit delegatis, ut partem, quæ electioni contradiceret, ad ipsum legatum mitterent, ad exponendam contradictionis, appellationisque causam. Hæc cum peruenissent ad Innoc. III. Respondit se ex relatis intellexisse, sub ea forma appellatum fuisse, ne absque omnium assensu Decanus eligeretur, sed appellantes anni spatio appellationem profectos non esse, neque causam extitisse biennii ipsis concedendi, quia, qui bis nuntium Romanam destinauerunt, vel semel Procuratorem idoneum mittere potuissent. Verum ne peremptorias appellationum exceptiones reuocare videatur, mandat Iudicibus à se delegatis, si ipsis constiterit, Archi-Diaconum Episcopi facto, super quo eius intentio fundatur, spontè renuntiâsse, vel Episcopum ad electionem processisse iis omissis, sine quibus, ne procederet, in compromisso fuit, dicto Archi-Diacono silentium imponant; alioquin verò electionem alterius, & quidquid ex eadem subsequutum fuerit, irritum declarent.

S V M M A R I V M.

1. *Compromitti potest in personam etiam vnam, & que non est ex corpore Capituli.*

2. *Compromitti potest eâ conditione ac formâ ut compromissarii personam eligant, in quam omnes capitulares, exquisitis ipsorum voluntatibus consenserint; quod tamen in electione per scrutinium fieri nequit.*
3. *In causis in quibus iudex ex officio procedere potest, licet appellatio deserta sit, aut sententia transferit in rem iudicatam, superior nihilominus merita causæ cognoscere potest ex proprio motu ratione officij sui.*
4. *Legatus à latere causam in qua appellatum, examinare potest, non ut appellationem impediatur, sed ut causam instructam ad Sedem Apostolicam mittat.*
5. *Ob periculum scandali in casu aliquo etiam causam talem Legatus definire potest.*

NOT. I. Compromitti potest in personam etiam vnam, & que non est ex corpore Capituli. *c. Causa. 8. de elect. & dixi in D. de Prælatiis. q. 84.*

NOT. II. Compromitti potest ea conditione ac formâ, ut compromissarii personam eligant, in quam omnes capitulares, exquisitis ipsorum voluntatibus, consenserint, ita *Abb. Alex. & alii in gl. verb. omnium.* Sed de electione per scrutinium non possunt Capitulares hoc decernere, ut aliter non valeat, nisi omnes consentiant, aut ut valeat, tametsi maior pars totius numeri præsentium non consenserit, propterea quod electioni huic certa forma præscripta sit, quæ substantialis censetur. *c. Quia propter. 43. de elect.*

NOT. III. In causis electionum, aliisque beneficialibus, in quibus superior ex officio procedere potest, & non tantum ad instantiam partis, tametsi appellatio deserta sit, aut sententia transferit in rem iudicatam, tamen superior nihilominus merita causæ cognoscere poterit ex proprio motu ratione officij sui; quo modo ait *gl. in c. Cum nobis. 19. verb. ex officio de elect.* et si nihil obiiciatur electo, tamen qui confirmat electionem, debet inquirere de modo electionis, an sit Canonice facta & persona idonea sit, similiter docuit *Franc. hic. not. 1.* quod negligentia partis & desertio appellationis non præ-